

Mężczyźni są z venus, kobiety są z marsa

Od 4 lipca w Ośrodku Działań Artystycznych w Piotrkowie Trybunalskim prezentowana jest wystawa „Mężczyźni są z venus, kobiety są z marsa”.

Wystawa w założeniu swoim podejmuje próbę ukazania i określenia męskości i kobiecości oraz zmian jakie zachodzą w ich definiowaniu. Na ich obraz składają się z jednej strony różnice, z drugiej zaś przenikanie się i widoczne coraz bardziej zacieranie wyraźnych granic między tym co męskie a tym co kobiece. Społeczno- kulturowe definicje obydwu płci od wieków dość jednoznacznie określały rolę kobiety i rolę mężczyzny jakie pełnili w społeczeństwie. Dominująca rola mężczyzny widoczna była przede wszystkim w życiu społecznym. Do niego należało też ostatnie zdanie w życiu rodzinnym, a pojęcia takie jak honor ,odwaga i mądrość określały wartość i znaczenie mężczyzny. W wielu kulturach istnieje przekonanie o najistotniejszych przymiotach które składają się na obraz „prawdziwego mężczyzny”.

Określenie to jednak nie było spotykane w odniesieniu do kobiet. Ich rola utożsamiana była głównie z macierzyństwem i opieką nad życiem skupionym przede wszystkim wokół domowego ogniska . Cnoty jak czystość, pokora, pobożność określały wartość kobiety, przy której mężczyzna mógł dać upust swoim emocjom i rządcom. Kobieta jako postać niejednoznaczna i nieprzenikniona utożsamiała intuicje którą dopełniała mądrość przynależna mężczyznom. Obraz ten wraz z upływem czasu zmieniał się i nadal wpływa na zmianę postrzegania i określania zarówno kobiety jak i mężczyzny. Wystawa "Mężczyźni są z Venus, kobiety są z Marsa" ukazuje relacje damsko męskie, odmiennosc i podobienstwa obydwu płci aż do androgyniczności i pojmowanej dziś w sposób szczególny tematyki gender, która źle rozumiana chce jednoznacznie określać cechy każdej z płci, wpisując je tym samym w miejsce gdzie znajdowały się "od zawsze".

Zaproszeni do udziału w wystawie artyści z różnych względów i w różnym stopniu odnoszą się do tematyki płciowej mężczyzn i kobiet. W przypadku kilku artystów prace powstały wcześniej i są częścią dużych cykli jak "Becoming" duetu Lidii Krawczyk i Wojtka Kubiaka. Ich wielkoformatowe malarskie portrety osób „przebranych za płec” odnoszą się do przemian, stawania się trzecią płcią, która pozbawiona jest cech typowych dla kobiet czy mężczyzn, łącząc każde z nich poprzez zmianę wyglądu. Jest to potrzeba przełamywania stereotypów myślenia przy jednoznacznym wpisywaniu w kategorię tego co męskie i tego co kobiece. Iwona Demko w instalacji „Bad girls” używając „męskiego” języka podjęła dialog określający to czego nie wypada kobiecie. Postawiła równe prawa w możliwości używania niecenzuralnego języka, który dotychczas określał męski sposób komunikacji. Męskie triki i kobiece gierki w zestawieniu z androgynicznymi, opasłymi i anorektycznymi ciałami pozbawionymi typowych cech płciowych, odnoszą się do kart do gry z których Paulina Poczęta stworzyła swój „Domek”. Narysowała miniatury zaczerpniętych z internetu motywów odnoszących się do granicy pomiędzy tym co męskie a tym co kobiece, są to motywy androgyniczne, znane sylwetki ze zdjęć Nan Goldin, Saly Mann, dziecięce wizerunki pomiędzy płciami. Film "Daniela Kozłowska" Mariana Stępa jest dokumentem pokazującym życie starszej, samotnej kobiety, mieszkanki wsi pod Lipnem, która ze swego domu stworzyła rodzaj muzeum w którym przechowuje nagromadzone różnego rodzaju przedmioty, robiąc z nich ołtarzyki udekorowane kwiatami. Jej wygląd i jakość życia dostosowane zostały do warunków w jakich żyje. Bohaterka pracy Stępa utożsamia starość pozbawioną płci, żyjącą na marginesie społeczeństwa. Kobiecość jest punktem odniesienia i powodem do polemiki w cyklu fotograficznym „Kobiecość? próba redefinicji” Izy Moczarnej Pasiek. W cyklu fotograficznym Moczarna Pasiek ukazuje kobiety bez upiększeń, w swej realności, pozbawionej photoshopa ,gdzie na kobiecość składają się również pierwiastki męskie, widoczne zarówno w fizjonomii jak i w wyrazie psychicznym. W obrazach/

ekranach Młackiego przedstawiona jest postać mężczyzny i kobiety ,w nawiązaniu do historii zaczerpniętej z twórczości Botticellego. Oskarżona o zdradę kobieta skazana na śmierć ucieka przed mężem i goniącymi ja wściekłymi psami.

Młacki odwrotnie, ukazuje na obrazie/ekranie niewiernego mężczyznę gryzionego przez psa podczas ucieczki przed wykorzystanymi kobietami. Jest to kreowany dziś przez media obraz korelacji kobiet i mężczyzn, a szczególnie odniesienie do brutalizacji dzisiejszego życia społecznego i traktowania jako uniwersalnych zasad etycznych, gdzie kobieta-jak u Młackiego staje się agresywna w relacjach międzypłciowych w wymiarze społecznym.

W lightboxach "Mars & Venus" Dariusza Fodczuka zestawione przedmioty ,które dotychczas były kulturowo przypisanymi atrybutami konkretnych płci tworzą całość w której nie ma jednoznacznego podziału. Wiertarki - pomadki, lokówki-młotki, żelazka- obcęgi, lakiery do paznokci - wkrętarki nie pozwalają dziś jednoznacznie określić płci użytkownika. W ujęciu tym nie ma podziału na Marsa i Wenus, istnieje jedna wspólna planeta. U Ewy Kijowskiej głównym motywem obrazów są formy przypominające krewetki i ... męskie narządy płciowe. Swoje prace określa jako przedstawiające życie Marsjanek, żyjących w survivalowych warunkach, gdzie mężczyzna nie jest niezbędny, wręcz nie ma dla niego miejsca. "Śpioszki" Marty Frej w swej delikatności typowej dla ubrań niemowląt artystka pokryła błękitnym i różowym wzorem drutu kolczastego. Jest to odniesienie do ograniczeń kulturowych , społecznych, którymi naznaczeni jesteśmy od chwili narodzin.

Kobieta która jest symbolem marki samochodowej jak w Rolls Royceach jest motywem obrazów Sławka Tomana. Unaoczniony przez Tomana układ kobieta-samochód-oraz jego właściciel , wskazuje na istniejącą gradację, gdzie przy aktywnym mężczyźnie kobieta jest pięknym dodatkiem, znakiem firmowym luksusowego samochodu ,świadczącego o jego dominującej pozycji. Obraz idylli w damsko męskich relacjach jaki wielokrotnie prezentowany był w kinie od początku jego istnienia ,odwrócony zostaje w walkę poprzez nałożenie ścieżki dźwiękowej rejestrującej konflikt pomiędzy kobietą i mężczyzną w filmie "somewhere over the rainbow" Julii Kurek.

Zmienność, metamorfozy, stany psychiczne które wpływają na fizyczny obraz kobiety są motywem prac Małgorzaty Wielek Mandreli. Bohaterki jej prac w swej bytności zawieszane są pomiędzy człowiekiem a zwierzęciem, wskazując na ciągle zmieniający się wizerunek kobiety. Określające jej atrakcyjność cechy koncentrują się głównie na włosach i owłosieniu. Istniejąca w ramach kanonu piękna gładkość kobieca u Wielek Mandreli zmieniona została w obraz włochatej, współcześnie nie wydepilowanej istoty, która przywołać na myśl może cechy kojarzone z męskością.

Wystawa nie daje jednoznacznego obrazu określającego mężczyznę i kobietę, jest przede wszystkim płaszczyzną wielu spostrzeżeń , doświadczeń i wypowiedzi autorów biorących w niej udział ,przeciw jednoznacznemu określaniu każdej z płci i określaniu wartości mogących dać pierwszeństwo i drugoplanową rolę mężczyznom lub kobietom.

Kurator projektu: Bartek Jarmoliński

Artyści prezentowani na wystawie: Iwona Demko, Marta Frej, Dariusz Fodczuk, Ewa Kijowska, Julia Kurek, Lidia Krawczyk/ Wojtek Kubiak, Dariusz Młacki, Izabela Moczarna Pasiak, Paulina Poczęta, Marian Stępak, Sławek Toman, Małgorzata Wielek Mandrela

Wernisaż wystawy odbędzie się 4 lipca o godz. 19.00 w Ośrodku Działań Artystycznych w Piotrkowie Trybunalskim przy ul. Dąbrowskiego 5 oraz Sieradzkiej 8.

Wystawę będzie można obejrzeć do 31 sierpnia.

Zapraszamy!

Bartek Jarmoliński